

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoCsp/3/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8819200172
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8819200172.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Mareka Kohúta v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: E. Ž., F.. XX.XX.XXXX, T. R. Ž. XXX, XXX XX R. Ž., o zaplatenie 4.078,13 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, č. k. 5Csp/5/2019-82 zo dňa 5. septembra 2019 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo vyhovujúcom výroku v časti povolenia mesačných splátok, v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania.

Žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom rozhodol takto:
„Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 4.078,13 Eur, úrok 119,49 Eur, úroky z omeškania v sume 2,01 Eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.425,63 Eur od 08.01.2019 do 14.01.2019, zo sumy 4.078,13 Eur od 15.01.2019 do zaplatenia, a to všetko jej povoľuje uhradiť v 50-eurových mesačných splátkach splatných vždy každého 25-teho dňa toho - ktorého mesiaca k rukám žalobcu, začínajúc právoplatnosťou tohto rozsudku, pod následkami straty výhody splátok.
V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietá.
Žalobcovi priznáva proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.“

2. Predmet sporu súd prvej inštancie právne posúdil podľa ustanovení § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 1 ods. 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX (ďalej len „zmluva“), § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1990/372/>> o priestupkoch v znení neskorších predpisov, § 39, § 41, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

3. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobcovi vznikol nárok na istinu spolu s úrokom z úveru iba do 31.12.2018. Nárok uplatnený žalobou je teda v časti o zaplatenie istiny 4.078,13 Eur po započítaní realizovaných úhrad (poskytnutý úver 5.900,- Eur - uhradená suma

1.474,37 Eur a 347,50 Eur po vyhlásení mimoriadnej splatnosti započítaná na istinu = 4.078,13 Eur) v plnom rozsahu dôvodný, keď žalovaná žalobcovi pohľadávku v uvedenej výške neuhradila, jej výšku nerozporovala, a preto súd zaviazal žalovanú k jej uhradeniu. K uvedenej sume bolo potrebné priznať aj kapitalizovaný zmluvný úrok z istiny vyčíslený do zosplatnenia úveru (t. j. do 31.12.2018), po započítaní realizovaných úhrad v sume 1.215,81 Eur, 119,49 Eur ako aj kapitalizovaný úrok z omeškania vyčíslený ku dňu zosplatnenia vo výške 2,01 Eur, vyčíslený z jednotlivých splátok úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, s ktorými bola žalovaná v omeškanií. Žalovaná bola povinná nesplatenú časť úveru zaplatiť na základe výzvy na predčasné splatenie úveru.

4. Súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi úrok z úveru po vyhlásení mimoriadnej splatnosti z dôvodov uvedených vyššie, preto zamietol nárok žalobcu na úrok z úveru vo výške 7,90 % ročne zo sumy 4.425,63 Eur od 01.01.2019 do 14.01.2019 a zo sumy 4.078,13 Eur od 15.01.2019 do zaplatenia. S ohľadom na to, že úrok z úveru, v danom prípade vo výške 119,49 Eur nemožno úročiť ďalším úrokom z omeškania (zákaz anatocizmu), súd žalobu v časti o zaplatenie úroku z omeškania z kapitalizovaného zmluvného úroku odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru (úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov 119,49 Eur od 01.01.2019 do zaplatenia) ako nedôvodnú zamietol.

5. Keďže k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru malo dôjsť k 31.12.2018, pričom prejav vôle žalobcu sa dostal do dispozičnej sféry žalovanej najneskôr 07.01.2019, kedy prevzala výzvu na predčasné splatenie úveru, zaviazal súd prvej inštancie žalovanú na úhradu úroku z omeškania z dlžnej sumy v žalobcom požadovanej výške 5 % ročne odo dňa nasledujúceho po doručení výzvy na zaplatenie celého dlhu.

6. Po citácii ustanovení § 232 ods. 3 a 4 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, (ďalej len „CSP“), vzhľadom na finančné možnosti žalovanej súd povolil žalovanej uspokojiť nárok žalobcu v primeraných splátkach po 50,- Eur mesačne. Toto svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalovaná je nezamestnaná, pričom posledný rok bola práceneschopná. V júni jej vzniklo oprávnenie prevádzkovať živnosť, avšak z tejto živnosti ešte nemá žiaden príjem. Poberá čiastočný invalidný dôchodok vo výške 121,- Eur, predtým bola doma a starala sa o vážne chorého manžela, o ktorého sa stará aj v súčasnosti. Manžel poberá celý invalidný dôchodok vo výške 420,- Eur. Bývajú vo vlastnom rodinnom dome. Mesačne uhrádzajú za elektrinu a plyn 220,- Eur a za vodu 16,- Eur. Osobitné výdavky majú v súvislosti s ich zdravotným stavom. Žalovaná je onkologickou pacientkou, v dôsledku čoho jej výdavky na lieky predstavujú 15,- až 18,- Eur mesačne. Rovnako manžel žalovanej je onkologickým pacientom, ktorého výdavky na lieky predstavujú 40,- až 50,- Eur mesačne, absolvoval deväť operácií a následne dostal aj infarkt. V súvislosti s jeho onkologickým ochorením vznikajú aj ďalšie výnimočné výdavky, pretože má vývod, občas dôjde aj k poškodeniu vrecka a tým aj k poškodeniu napríklad nábytku, kde im vznikajú ďalšie náklady na výmenu. Takisto im vznikajú výdavky aj v súvislosti s cestami na vyšetrenia, ktoré sa nedajú presne vyčíslieť. Okrem rodinného domu, v ktorom bývajú žalovaná s manželom nevlastnia žiadny majetok väčšej hodnoty, ani nemajú žiadny ďalší iný príjem. Účelom priznania dlžnej sumy súdnym rozhodnutím nemôže byť likvidačné na spotrebiteľa, ktorý sa dostáva z finančných problémov, pričom žalobca, aj vzhľadom na priznanie nároku na úrok z omeškania nebude takýmto rozhodnutím nijako ukrátený.

7. Po citácii ustanovení § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP, so zreteľom na priznanú istinu, súd o trovách konania rozhodol tak, že žalobca mal v konaní úspech v rozsahu 100 %. O konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

8. Proti tomuto rozsudku, v rozsahu jeho výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku v časti, ktorou súd povolil žalovanej splácať dlh v splátkach po 50,- Eur mesačne podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca namietajúc, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V odvolaní žalobca konštatoval, že popri absencii právnych noriem obmedzujúcich predmetný nárok veriteľa existuje množstvo zákonných ustanovení, z ktorých priamo resp. výkladom, resp. cez analógiu legis vyplýva záver, podľa ktorého nárok veriteľa na dohodnutý (zmluvný) úrok nie je viazaný (obmedzený) na zosplatnenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov. Tvrdil, že úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Iný výklad by musel byť odôvodnený priamo príslušnými

zákonými ustanoveniami alebo nepriamo extenzívnym výkladom existujúcich zákonných ustanovení, ktorý však nebol predložený. V súvislosti s tým poukázal na dôvodovú správu k zákonu č. 106/2014 Z.z., ktorým sa mala do ustanovenia § 53 odseku 9 Občianskeho zákonníka pripojiť veta: „Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565.“ a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a niektorých krajských súdov. Čo sa týka povolenia splácania dlhu v splátkach po 50,- Eur mesačne, súd podľa názoru žalobcu nedostatočne posúdil komplexné majetkové a sociálne pomery žalovanej (žalovaná nepredložila žiadne dôkazy), ktoré by odôvodňovali umožniť jej splácať žalovanú istinu s príslušenstvom v splátkach. Žalobca mal za to, že výška priznanej splátky je neadekvátne k výške žalovanej pohľadávky, pretože lehota na splatenie pohľadávky sa predĺžila do takej miery, že sa tým poprel samotný účel súdneho konania a takéto rozhodnutie nevedie k odstráneniu právnej istoty. Zároveň mal za to, že v danom spore nie sú naplnené dôvody pre priznanie plnenia v splátkach, zohľadňujúc výšku dlhu ako aj ľahostajný prístup žalovanej k plneniu si svojich zmluvných povinností. Na základe vyššie uvedených skutočností žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil tak, že vyhovie žalobe v celom rozsahu a zaviazal žalovanú uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň žiadal, aby mu odvolací súd priznal aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku.

9. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu v súdom určenej lehote nevyjadřila.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v súlade s ustanovením § 379 a nasl. CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

11. O odvolaní žalobcu bolo rozhodnuté postupom podľa § 385 ods. 1 CSP a cotrario, pričom miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia boli oznámené na úradnej tabuli súdu a na príslušnej webovej stránke najmenej 5 dní pred rozhodnutím.

12. Z dispozičnej zásady v odvolacom konaní vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Vymedzením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ vymedzuje to, akých výrokov sa týka suspenzívny účinok odvolania a zároveň stanovuje medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

13. Keďže odvolanie žalobcu smeruje iba proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku v časti, ktorou súd povolil žalovanej splácať dlh v splátkach po 50,- Eur mesačne, výrok rozsudku súdu prvej inštancie v časti, ktorou súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 4.078,13 Eur s príslušenstvom nadobudol v súlade s § 367 ods. 2 CSP právoplatnosť.

14. Odvolací súd vo vzťahu k odôvodneniu napadnutých výrokov rozsudku súdu prvej inštancie uvádza, že v celom rozsahu sa s týmto stotožňuje, a to aj vo vzťahu k ich právnej kvalifikácii. Preto s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a len vo vzťahu k odvolacím námietkam uvádza nasledovné.

15. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca a žalovaná uzatvorili 02.10.2015 zmluvu, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanej peňažné prostriedky vo výške 5.900,- Eur, ktoré sa žalovaná zaviazala splácať v 108 mesačných splátkach vo výške 76,89 Eur. Z dôvodu, že žalovaná úver riadne a včas nesplácala, žalobca listom z 31.12.2018 vyhlásil zosplatenie celého úveru (č. l. 34 spisu).

16. Je nepochybné, že vyššie uvedená zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovanou je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaná je spotrebiteľ, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného je zrejmé, že súd prvej inštancie správne ustálil, že na predmetnú zmluvu je nutné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách ako aj zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

17. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza

ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu prichádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na všetky zmluvné dojednania pripravený a skúsený.

18. Spoločným znakom tejto úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou aj prípadného obmedzenia autonómie vôle. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je zásada, podľa ktorej nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky.

19. Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu.

20. Pokiaľ ide o jednotlivé nároky uplatňované žalobcom v tomto konaní, ktoré boli rozsudkom súdu prvej inštancie zamietnuté, treba konštatovať, že úrok z úveru, ktorý si žalobca uplatňoval vo výške 7,90 % ročne z nezaplatenej istiny 4.425,63 Eur od 01.01.2019 do 14.01.2019 a z nezaplatenej istiny 4.078,13 Eur od 15.01.2019 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov 119,49 Eur od 01.01.2019 do zaplatenia, sú nárokmi nedôvodnými, preto súd prvej inštancie postupoval správne, keď žalobu v tejto časti zamietol.

21. Je nevyhnutné poznamenať, že úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a taktiež možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Niet však zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania.

22. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, že nemožno s úspechom uplatňovať úroky z úveru (tzv. zmluvné úroky) po zosplatnení samotného úveru. Uvedené vyplýva jednak z judikatúry Ústavného súdu SR ako aj Najvyššieho súdu SR, o ktorú sa súd prvej inštancie oprel (IV.ÚS 476/2012 a 4Obo/143/98). Dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov (zmluvné úroky, úroky z úveru) patria len do splatnosti dlhu, nakoľko po jeho splatnosti má veriteľ právo na úroky z omeškania, pričom nie je únosné a to aj z pohľadu ochrany spotrebiteľa, aby tento bol zaťažovaný dvojnásobnou úrokovou záťažou. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi v neprospech spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedené, je nevyhnutné konštatovať, že pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný, potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru.

23. Po mimoriadnom zosplatnení úveru nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem na skorom vrátení peňažných prostriedkov a právny poriadok mu poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená zosplatnenej pohľadávky (úveru). Vzhľadom na uvedené je nevyhnutné konštatovať, že ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku.

24. Odvolací súd konštatuje, že ak by pripustil možnosť veriteľa požadovať úroky z úveru aj po jeho zosplatnení, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však nepožíva v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov.

25. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom, v zmysle ktorého s jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak, s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. (obdobné právne posúdenie vecí je vyslovené v rozhodnutiach Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/107/2017 z 27.03.2018, sp. zn. 6 Cdo/190/2014 z 30.06.2015, sp. zn. 1Co/49/2018 z 13.09.2018, sp. zn. 21Co/145/2017 z 27.03.2018 a iné).

26. Vzhľadom na uvedené je nevyhnutné konštatovať, že v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.. Ak by sa veriteľ domáhal odplatných plnení na základe zmluvných dojednaní medzi stranami sporu aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

27. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie správne vec právne posúdil, keď žalobcovi nepriznal nárok na zaplatenie úroku z úveru po 31.12.2018, t. j. po zosplatnení úveru.

28. Čo sa týka nepriznania úroku z omeškania zo sumy kapitalizovaného úroku z úveru vo výške 119,49 Eur, aj v uvedenom rozsahu sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie. V súvislosti s tým uvádza, že zákon umožňuje veriteľom na určitú dobu (do splatnosti) poskytnúť dlžníkovi úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky, avšak tieto dlžník platí len do splatnosti úveru. Po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a to len z nezaplatených istín a nie úrokov z omeškania z nezaplatených úrokov. Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (t. j. úroky z omeškania z dojednaných úrokov) potom veriteľ nemá a ani Občiansky zákonník, či Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Inak povedané, oba právne predpisy nezakotvujú majetkové sankcie pre prípad omeškania sa dlžníka s platením príslušenstva pohľadávky (zákaz anatocizmu). Úroky, úroky z omeškania a poplatok z omeškania sú podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky, teda príslušenstvom samotného peňažného plnenia - istiny. Keďže v zmysle predmetnej právnej úpravy sa pohľadávkou rozumie plnenie hlavného peňažného záväzku, nárok na príslušenstvo z príslušenstva pohľadávky nevyplýva ani z dikcie ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

29. Napokon odvolací súd, vysporiadajúc sa s odvolacou námietkou žalobcu, týkajúcou sa umožnenia žalovanej splácať súdom uloženú povinnosť v splátkach poukazuje na túto danú mu možnosť v odôvodnených prípadoch v zmysle ustanovenia § 232 ods. 3 a 4 CSP, podľa ktorého lehota na plnenie uloženej povinnosti súdom je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

30. Určujúcimi hľadiskami pre aplikáciu citovaného ustanovenia je najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť, ako aj úvaha o možnosti žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania a skutočnosť, či by prípadné zdržanie plnení súdom ustanovenej povinnosti nedodržaním jednotlivých splátok nebolo v riešenom prípade, vzhľadom na osobné pomery strany sporu, príliš ťaživé (R 117/1967).

31. Podľa názoru odvolacieho súdu, vzhľadom na súčasné pomery žalovanej vyplývajúce z výpovede na pojednávaní pred súdom prvej inštancie nepriaznivá sociálna, finančná a osobná situácia jej neumožňuje uhradiť dlžnú pohľadávku jednorazovo, čím odôvodňuje možnosť priznania splácania dlžnej sumy v pravidelných mesačných splátkach vo výške primeranej možnostiam a schopnostiam žalovanej, berúc do úvahy dopad splácania dlhu na žalobcu, ktorý je obchodujúcim bankovým subjektom, berúcim na seba riziko nesprávneho odhadu investície v predmetnom úvere. Povolenie mesačných splátok je podmienené ich riadnym a včasným plnením; inak v prípade omeškania žalovaná môže stratiť výhodu splátok a vznikne jej povinnosť zaplatiť dlh naraz.

32. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie čo do veci samej zodpovedá aj správne rozhodnutie o trovách konania.

33. Vychádzajúc z uvedeného preto odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1, 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t. j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku v časti, ktorou súd povolil žalovanej splácať dlh v splátkach po 50,- Eur mesačne, ako vecne správne potvrdil.

34. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalovaná ako sporová strana mala v odvolacom konaní plný úspech, teda má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % proti žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).